

*Załącznik do Uchwały
Nr XVII/251/2012
Rady Gminy Długosiodło
z dnia 30 lipca 2012 r.*

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE
DŁUGOSIODŁO NA LATA 2012 – 2014**

Spis treści:

1.Wstęp.....	3
2.Diagnoza środowiska lokalnego w kontekście sytuacji dziecka i rodziny w Gminie Długosiodło.	4
3.Cel strategiczny i cele operacyjne Programu oraz wynikające z nich działania.	9
4.Beneficjenci Programu.....	16
5.Dyrektywy oddziaływania wobec rodzin.....	16
6.Przewidywane efekty realizacji Programu.....	17
7.Realizatorzy Programu i instytucje wspierające.....	17
8.Źródła finansowania Programu.....	18
9.Ewaluacja i monitoring Programu.....	18
10. Uwagi końcowe.....	18

1. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspokajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Jest ona pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy oraz umiejętności oceny sytuacji.

Transformacja ustrojowa zapoczątkowana w latach osiemdziesiątych oraz szeroko zakrojone zmiany społeczno-ekonomiczne z niej wynikające doprowadziły do zachwiania stabilnego systemu rodzinnego. Tym samym pojawiły się przed instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny nowe wyzwania.

W aspekcie życia społecznego Gmina Długosiodło spotyka się z tymi negatywnymi konsekwencjami gwałtownych zmian ustrojowych. Wszelkie dotychczasowe działania zmierzające do kreacji nowych impulsów rozwojowych nie przyniosły oczekiwanego efektu w postaci zadowalającego poziomu życia mieszkańców Gminy. To sprawia, że władze lokalne muszą podejmować znaczne wysiłki, aby ograniczać problemy i trudności, których korzeni można doszukiwać się m.in. w transformacji ustrojowej.

W dalszym ciągu mieszkańcy Gminy Długosiodło muszą borykać się z problemami, jak : ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, wobec których gmina powinna stosować odpowiednie środki zaradcze.

Wychodząc z założenia, iż rodzina jest podstawowym ogniwem życia społecznego, kształtującym człowieka już od jego najmłodszych lat, i że „walkę” z problemami i trudnościami należy zaczynać możliwie najwcześniej, opracowano „Program Wspierania Rodziny w Gminie Długosiodło na lata 2012-2014”.

Opracowany w oparciu o stosowne regulacje prawne będzie on istotnym elementem polityki społecznej Gminy Długosiodło wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji społecznych, w tym funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

Obowiązek utworzenia niniejszego programu wprowadza do systemu pomocy społecznej art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.). W świetle cytowanej ustawy to gmina, jako organ działający najbliżej rodziny, ma na celu stworzenie takiego systemu pomocy, który w perspektywie doprowadzi do zahamowania procesu dysfunkcyjności rodziny, szczególnie w tych rodzinach, gdzie dobro dziecka jest zagrożone. Program obejmuje zintegrowany system działań zapobiegających zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i jego rodziny oraz system działań na rzecz rodziny i dziecka znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Program zawiera także działania z zakresu opieki zastępczej z zachowaniem zasady pomocniczości oraz prymatu rodziny w wychowaniu dziecka oraz prawa dziecka do ochrony i opieki.

Niniejszy Program ukierunkowany jest przede wszystkim na problemy rodzin niepełnych, wielodzietnych, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci w wieku 0-6 lat, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (dziecka chorego, niepełnosprawnego, etc.), rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, spowodowanych bezrobociem, ubóstwem, uzależnieniami, przemocą w rodzinie.

Program posiada trójdzelną strukturę. Rozpoczyna się zagadnieniami wstępnymi, następnie koncentruje się na diagnozie rodzin objętych pomocą społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem wyżej opisanych grup, po czym przechodzi do zagadnień szczegółowych, tj.

celów i podejmowanych działań w pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W/w Program jest swoistą formą kontynuacji niektórych działań wynikających z Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną . Wskazać należy, iż niniejszy Program pod względem merytorycznym wpisuje się w „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015” (Uchwała Nr XVI/138/2008) w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu jej funkcji. Ponadto Program jest komplementarny w stosunku do innych programów o charakterze lokalnym : „ Gminny programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015” (Uchwała Nr V/40/2011 Rady Gminy Długosiodło), „Gminnego Programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2012 ” (Uchwała Nr XII/104/2011 Rady Gminy Długosiodło).

2. Diagnoza środowiska lokalnego w kontekście sytuacji dziecka i rodziny w Gminie Długosiodło.

Diagnoza sytuacji dziecka i rodziny w Gminie Długosiodło przedstawia najważniejsze problemy społeczne, które występowały w roku 2011, jak i aktualne, dotyczące w szczególności rodzin, dzieci i młodzieży. Dogłębna analiza warunków ekonomicznych nie jest celem niniejszego opracowania, dlatego też w dalszej części zostaną tylko zasygnalizowane niektóre problemy skali zagrożeń ekonomicznej funkcji rodzin- poprzez ukazanie danych liczbowych dotyczących rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych oraz podstawowych danych dotyczących bezrobocia. Pozostałe informacje przedstawione w części diagnostycznej odnoszą się do problemów związanych ściśle ze sferą opiekuńczo-wychowawczą.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

W jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Gmina Długosiodło od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny m.in. poprzez realizację działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia funkcjonujące na terenie gminy. Działaniom profilaktycznym, mającym na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, muszą towarzyszyć działania na rzecz doskonalenia i rozwoju różnych form pieczy zastępczej.

Z danych Urzędu Gminy w Długosiodle wynika, iż na dzień 31.12.2011 r. ludność gminy wynosiła 8021 osób, w tym 1804 to dzieci w wieku od 0 do 18 lat, co stanowi 22,5% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Długosiodło funkcjonuje wg stanu na dzień 31.12.2011 r. 2 przedszkola, w których przebywa 212 dzieci (z czego 161 to oddział"0"), 6 publicznych szkół podstawowych, w których uczy się 558 dzieci 2 publiczne gimnazja - 319 dzieci i młodzieży oraz 1 szkoła ponadgimnazjalna, w której uczy się 158 osób (młodzież oraz osoby dorosłe).

W obecnych realiach to, co potwierdzają zarówno statystyki policyjne ogólnokrajowe jak i gminne, dzieci i młodzież szkolna przysparza rodzicom bardzo dużo problemów wychowawczych. Inspiracją do ryzykownych, często kryminalnych zachowań młodzieży jest często ich środowisko rówieśnicze, niekiedy zaś problemy te pogłębiają rodzice, którzy zbyt mało czasu poświęcają wychowaniu dzieci, nie interesują się tym, w jaki sposób spędzają one wolny czas, nie monitorują postępów w nauce, nie reagują w sytuacjach problemowych i nie wspierają w rozwiązywaniu tych problemów. To z czasem stwarza barierę w relacjach dzieci z rodzicami, utratę naturalnych więzi, które wymagają długotrwałych procesów naprawczych. Bierność wychowawcza rodziców jest wykorzystywana przez dzieci najczęściej w sposób niewłaściwy, brak reakcji rodzica na negatywne zachowania dziecka zostaje odczytane przez niego jako przyzwolenie na dane postępowanie i powoduje systematyczną demoralizację. Takie dzieci najczęściej popadają w konflikty z prawem, nie realizują obowiązku szkolnego, wykazują brak jakichkolwiek aspiracji i planów na przyszłość.

Od kilku lat coraz wyraźniej dostrzegamy kryzys wartości wśród rodzin. Często związane jest to z innymi problemami występującymi w rodzinach, jak: utrata pracy, ubóstwo, nieumiejętność wykorzystywania wolnego czasu w sposób efektywny, brak wystarczających środków na rozwój zainteresowań. W związku z powyższym pojawiają się zaburzenia relacji rodzinnych, zachowania na granicy patologii, zagrażające zdrowemu stylowi życia i prowadzące go do groźnych uzależnień. Rodzice koncentrują się na własnych problemach, uciekając w nałogi nie wypełniają swoich ról rodzicielskich, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, przemocą domową, a w efekcie dochodzi do wykluczenia osób i rodzin z życia społecznego i zawodowego.

Tylko w 2011 roku funkcjonariusze Posterunku Policji w Długosiodle przeprowadzili 396 interwencji, z czego 170 dotyczyło interwencji domowych, w 10 przypadkach policja zastosowała procedurę „Niebieskiej Karty”, natomiast w kolejnych 5-ciu skierowano wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie działań w sprawie przymusowego leczenia odwykowego uzależnionych od alkoholu rodziców. Dlatego podjęcie wszelkich możliwych działań, na najwcześniejszym poziomie pojawiania się tego typu problemów, wspieranie w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, powinno prowadzić do ograniczenia tego typu zjawisk i jak najszybszego przywrócenia zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania.

Wsparcie świadczone na rzecz rodzin wynika przede wszystkim z ustawy o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W roku 2011 pomoc i wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle otrzymało 473 rodziny, w skład których wchodziło 1629 osób. Wśród wskazanej liczby rodzin 38 z nich, to rodziny niepełne, a 98 to rodziny wielodzietne.

Główne przyczyny udzielanej pomocy oraz rodzaje świadczeń udzielanych na rzecz klientów GOPS w Długosiodle, obrazuje poniższa tabela.

Główne powody udzielanej pomocy przez GOPS w Długosiodle – dane z 2011 roku.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		Liczba rodzin	
		Ogółem	Liczba osób w rodzinach
1		2	3
UBÓSTWO	1	307	1108

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		Liczba rodzin	
		Ogółem	Liczba osób w rodzinach
1		2	3
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	126	696
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	98	567
BEZROBOCIE	6	152	536
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	122	324
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	176	485
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	210	843
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	38	129
RODZINY WIELODZIETNE	11	98	567
PRZEMOC W RODZINIE	12	2	9
ALKOHOLIZM	14	28	81
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	2

Tabela 1 – źródło : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle

Z danych przedstawionych w w/w tabeli wynika, iż z pomocy społecznej korzystały rodziny, w których dominującym problemem była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała choroba.

Wiele problemów, przyczyną których jest postępująca dysfunkcjonalność rodzin ma swoje źródło w bezrobociu. Jednak wiele rodzin będących klientami pomocy społecznej mimo posiadania pracy przynajmniej przez jednego z rodziców, nadal pozostaje w ubóstwie, nie uzyskuje odpowiednich dochodów pozwalających na utrzymanie rodziny. Oznacza to, że nawet stałe zatrudnienie niekoniecznie zapewnia dochody powyżej pułapu zagrożenia biedą. Na dzień 31.12.2012r. w gminie Długosiodło było zarejestrowanych 494 bezrobotnych, w tym 218 kobiet..

Jedną z istotnych przyczyn zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin jest przemoc domowa. Skuteczne zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb oraz budowania sprawnego systemu przeciwdziałania temu zjawisku. W 2011 roku pracownicy socjalni oraz policja zdiagnozowali przemoc w 10 rodzinach, w wyniku czego zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty”.

Należy nadmienić, iż udokumentowane dane nie pokazują pełnej i prawdziwej skali tego zjawiska, gdyż pełna diagnoza jest bardzo trudna i wymaga zastosowania odpowiednich technik i narzędzi. Alkoholizm i przemoc w rodzinie to dysfunkcje, których skutki są dalekosiężne i prowadzą do całkowitego rozkładu rodziny, jeśli nie zostaną zastosowane odpowiednie środki zaradcze.

W związku z powagą sytuacji gmina Długosiodle przyjęła w 2011 r. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz do realizacji w/w Programu powołała Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie.

Z alkoholizmem, przemocą w rodzinie, bezradnością rodziców wobec narastającej demoralizacji nieletnich, łączy się niejednokrotnie nadzór kuratora sądowego. W 2011 roku

w stosunku do podopiecznych GOPS w Długosiodle nadzorem kuratora sądowego ze względu na ograniczenie władzy rodzicielskiej objęte były 4 osoby . Z kolei 9 nadzorów kuratorskich dotyczyło wykonywania orzeczeń w sprawach nieletnich.

W rodzinach, w których władza rodzicielska sprawowana jest w niewłaściwy sposób, GOPS informuje Sąd Rodzinny i Nieletnich o konieczności wglądu w sytuację opiekuńczo-wychowawczą dzieci. W 2011 r. taka sytuacja się nie zdarzyła.

Dzieci częściowo bądź całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej umieszczane są w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W pierwszej kolejności czynione są starania, aby dziecko umieścić w rodzinie zastępczej, a dopiero wówczas, gdy brak kandydatów na rodziców zastępczych dla danego dziecka, umieszczano jest ono w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej następuje w przypadku zaistnienia stanu zagrożenia dobra dziecka. Ograniczając bądź zawieszając władzę rodzicielską na dzieckiem, sąd kieruje się przekonaniem o istnieniu szansy na odbudowę zagrożonych więzi rodzinnych.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszku (stan na 31.12.2011r.) wynika, iż 2 dzieci z terenu gminy Długosiodło objętych jest opieką w rodzinach zastępczych, w tym 2 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Natomiast 1 dziecko zostało decyzją Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Wyszku umieszczone w pogotowiu rodzinnym, a jego rodzicom została ograniczona władza rodzicielska.

Ponadto z terenu gminy Długosiodło 2 dzieci przebywa w pieczy zastępczej instytucjonalnej, gdzie średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie 1 wychowanka w 2012 ustalono na kwotę 5.228,85 zł.

Finansowanie zadań z zakresu opieki zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej do 31.12.2011 r. należało do zadań powiatu. Natomiast od 01.01.2012 r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- 1) Istotnym problemem w roku 2011 była ponadto kwestia funduszu alimentacyjnego, z którego mogły korzystać osoby, w stosunku do których orzeczono sądowy nakaz realizowania obowiązku alimentacyjnego. Z danych GOPS wynika, iż na dzień 31.12.2011 r. z tej formy pomocy skorzystało 42 rodziny.

We wszystkich przypadkach egzekucja alimentów była nieskuteczna, w związku z czym osoby uprawnione do alimentów mogły się ubiegać o świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Niektóre z nich korzystały także z dodatkowej pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Rodzina stanowi w życiu dziecka pierwsze i naturalne środowisko wychowawcze. Jest podstawową formą opieki nad dzieckiem od jego urodzenia aż do uzyskania przez nie samodzielności. To właśnie w rodzinie dziecko zdobywa swoje pierwsze doświadczenia społeczne, uczy się określonych zachowań, norm postępowania, poznaje różnorodne wzorce, formy, nakazy. Rozwija swoją indywidualność, osobowość i psychikę. Rodzice są pierwszymi opiekunami i wychowawcami, stąd ich tak ogromny wpływ na późniejsze zachowania potomka. To właśnie rodzice ponoszą odpowiedzialność za zaspokajanie wszystkich potrzeb dziecka, przede wszystkim materialnych, ale także emocjonalnych. Pełnią także wobec dziecka funkcję opiekuńczą, wychowawczą i kulturalną.

Jednak wraz z rozwojem dziecka, coraz więcej działań na rzecz dziecka i rodziny przejmują instytucje publiczne, tj. placówki oświatowe, ośrodki pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego. Szczególną rolę pełni szkoła, w której można najszybciej zdiagnozować pojawiające się problemy w rodzinie, zarówno te o charakterze materialnym jak i pozamaterialnym.

W strukturach organizacyjnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego - Świetlica Środowiskowa „Przystań”. Celem placówki jest wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny dziecka, przy zastosowaniu takich narzędzi jak współpraca m.in. z psychologiem czy terapeutą ds. uzależnień zatrudnionych w Poradni Rodzinnej „Bliżej siebie”, będącej także w strukturze GOPS. Ponadto pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach pracy socjalnej udzielają rodzinom szeroko rozumianego wsparcia w zakresie swoich zadań. Są animatorami aktywizacyjnych i integracyjnych działań środowiskowych. Z ich inicjatywy powstały grupy samopomocowe m.in. „Super mama” – grupa samopomocowa dla matek z rodzin wielodzietnych, „Wyjątkowa mama” – grupa samopomocowa dla matek dzieci niepełnosprawnych.

W placówkach oświatowych oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oprócz zadań edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych realizowana jest pomoc w formie dożywiania. Z tego rodzaju pomocy, finansowanej na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.) przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle w 2011 roku skorzystało 624 uczniów.

W gminie Długosiodło przy szkołach działa 5 ośrodków przedszkolnych będących alternatywną formą edukacji przedszkolnej. Dwa z nich prowadzi i finansuje Centrum Kultury, pozostałe 3 prowadzi Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło. Zajęcia we wszystkich Ośrodkach odbywają się 3 razy w tygodniu po cztery godziny w piętnastoosobowych grupach. Ich celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku od 3 do 5 lat poprzez stworzenie i upowszechnienie nowej formy edukacji przedszkolnej. Wczesna edukacja jest bowiem kluczowym czynnikiem wpływającym na jakość kapitału ludzkiego i najskuteczniejszym sposobem na wyrównywanie szans edukacyjnych. We wczesnym dzieciństwie dzieci są najbardziej podatne na wpływ środowiska, w którym wzrastają.

Stworzenie tych placówek dało maluchom możliwość dostępu do najróżniejszych bodźców pozwalających im rozwijać umiejętności społeczne, intelektualne i emocjonalne. Gdyby nie miały tej możliwości, w przyszłości wiele dyspozycji i umiejętności trudniej byłoby im wytwarzać i rozwijać. W funkcjonowaniu ośrodków ogromną rolę odgrywają rodzice, którzy biorą czynny udział w zajęciach dla dzieci pełniąc dyżury, przynosząc zabawki i materiały edukacyjne, pomagają również przy remontach sal, w których odbywają się zajęcia. Rodzice są aktywnymi uczestnikami programu na zasadach partnerskich, włączają się w edukację, niosą dużą pomoc w tworzeniu i funkcjonowaniu ośrodków.

Gmina Długosiodło przystąpiła do realizacji programu „Niewidzialne dzieci”. Partnerem jest Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego oraz Fundacja Dzieci Niczyje. Projekt ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci w wieku od 0 do 6 lat żyjących na terenach wiejskich. Program zakłada działania badawcze, edukacyjne oraz promocyjne w 5 gminach, a ich rezultaty i wypracowane rozwiązania będą w przyszłości upowszechnione w Polsce. Wdrożony zostanie system zapewniający zaspokojenie najważniejszych potrzeb rozwojowo-edukacyjnych małych dzieci w gminach wiejskich.

W wyniku wspólnych działań przedstawicieli różnych instytucji została zdiagnozowana sytuacja małych dzieci na terenie naszej gminy oraz powstało Centrum Dziecka i Rodziny, które będzie służyć zaspokajaniu potrzeb rozwojowo-edukacyjnych

małych dzieci i ich rodzin. W Centrum działa wypożyczalnia zabawek edukacyjnych, rozpropagowano na terenie gminy publikację „Pakiet dobrego rodzica”. Centrum pełni rolę platformy ułatwiającej dostęp do innych instytucji lub programów zajmujących się małymi dziećmi.

W oparciu o analizę powyższych danych, powstał niniejszy Program. Przedstawione w nim problemy służą wypracowaniu działań na rzecz dziecka i rodziny, która jest zagrożona utratą swoich naturalnych funkcji. Z przytoczonych danych wynika wyraźna potrzeba zapewnienia pomocy rodzinom, w których występują sytuacje patologiczne.

Program ma na celu usprawnienie i udoskonalenie dotychczasowej pomocy świadczonej dziecku i rodzinie oraz podkreśla rangę profilaktyki i wspierania rodzin dysfunkcyjnych. Szczególnie pilną kwestią są problemy bezrobocia, przemocy domowej, alkoholizmu, które powodują daleko idącą niewydolność wychowawczo-opiekuńczą rodzin.

Realizacja niniejszego Programu powinna stworzyć szansę na ograniczenie skali zasygnalizowanych problemów i w dalszej konsekwencji zapobiegać zjawisku wykluczenia społecznego rodzin.

Program przewiduje nie tylko działania kompensacyjno-naprawcze w przypadku zaistnienia problemów i dysfunkcji w rodzinie, ale także oddziaływania profilaktyczne.

3. Cel strategiczny i cele operacyjne Programu oraz wynikające z nich działania.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest budowa lokalnego systemu pomocy w rodzinie, w ramach którego rodzina będzie mogła liczyć na wielozakresowe i zintegrowane wsparcie i pomoc. Utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wykonywania tych funkcji będzie realizowane poprzez pracę z rodziną.

W kontekście głównych problemów gminy Długosiodło, tj. bezrobocia i ubóstwa oraz towarzyszącym im patologiom, jak: uzależnienia, przestępczość, przemoc domowa, zaniedbania wobec członków rodziny, sama rodzina może sobie nie poradzić bez wsparcia ze strony powołanych w tym celu instytucji.

Środowisko rodzinne to najważniejsze środowisko wychowawcze w życiu dziecka. Rosnąca fala dysfunkcyjnych i patologicznych zjawisk przyczynia się do powstawania wielu sytuacji kryzysowych, których skutki przede wszystkim dotyczą dzieci. Dzieciństwo w rodzinach, w których na co dzień występuje przemoc, alkoholizm, przestaje być bez troski, szczęśliwe, staje się natomiast trudne, bolesne, krzywdzące. Często w takich sytuacjach podejmuje się niełatwe decyzje o odizolowaniu dzieci do rodziny i umieszczeniu ich w zastępczych formach opieki. Nie jest to rozwiązanie optymalne, dlatego należy stworzyć taki system, aby nie dopuszczać do sytuacji, w której dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną.

Ważnym jest, aby w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, czynić starania na rzecz jego powrotu do rodziny biologicznej, obejmując taką rodzinę wsparciem w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Ponadto istnieje pilna potrzeba propagowania rodzicielstwa zastępczego poprzez tworzenie i wspieranie różnych form opieki zastępczej.

Pomoc dziecku i rodzinie powinna opierać się na następujących zasadach:

- wcześniej – pomoc powinna być wczesna i opierać się głównie na profilaktyce,
- bliżej rodziny naturalnej – pomoc zorganizowana w środowisku naturalnym, bliskim dziecku i rodzinie,
- lepiej i krócej – wykorzystując potencjał fachowej pomocy tak, aby nie uzależniać od niej rodziny.

Opierając się na założeniach ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na wyżej przytoczonych problemach rodzin, a także na zasadach, na jakich pomoc powinna być udzielana,

gmina Długosiodło planuje zbudować zintegrowany system wsparcia dla dzieci i rodzin dysfunkcyjnych oraz prowadzić działania profilaktyczne, zapobiegające powstawaniu sytuacji kryzysowych i patologicznych.

Cel strategiczny programu:	
Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności oraz zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów.	
CELE OPERACYJNE	Działania w ramach celu operacyjnego:
3.1. Analiza i diagnoza sytuacji rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Szczegółowa analiza zebranych danych statystycznych, przedstawiających sytuację rodzin i dzieci z gminy Długosiodło • Scharakteryzowanie grup wymagających wsparcia, określenie grupy charakteryzującej się największym nasileniem dysfunkcjonalności i problemów, • Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i konsultacji z pracownikiem socjalnym, • Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym zmierzająca do udzielenia wszechstronnej pomocy rodzinom o najwyższym stopniu nasilenia problemów, • Monitorowanie działań pomocowych oraz systematyczna ocena tych działań skierowanych do rodzin.
3.2. Prowadzenie wczesnej interwencji, interwencji kryzysowej w rodzinie dysfunkcyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie członkom rodziny będącej w kryzysie skorzystania z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pracy socjalnej w GOPS w Długosiodle, • Przydzielenie rodzinie będącej w kryzysie asystenta rodziny, który będzie aktywnie współpracował z rodziną, świadczył pomoc w opiece i wychowaniu dzieci, wspierał rodzinę poprzez szereg działań, wynikających z ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. • Wzmacnianie roli i funkcji rodziny

	<p>poprzez wspólne działania pracownika socjalnego, asystenta rodziny oraz zespołu interdyscyplinarnego w kwestiach udzielenia pomocy i wsparcia rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie szczegółowych planów pomocy rodzinom niewydolnym wychowawczo przez asystenta rodziny, • Pomoc rodzinom niezaradnym życiowo poprzez udzielanie im różnego rodzaju wsparcia przewidzianego w ustawie o pomocy społecznej i ustawie o świadczeniach rodzinnych, • Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dożywiania w szkole, organizacji wypoczynku letniego i zimowego, • Współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w szkołach, • Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadkach wystąpienia sytuacji zagrożenia demoralizacją nieletnich, • Dokonywanie okresowej oceny funkcjonowania rodziny, na rzecz której świadczona jest pomoc.
<p>3.3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny i edukacja rodziców poprzez dostarczanie im wiedzy o prawidłowościach i nieprawidłowościach funkcjonowania rodziny i ich znaczeniu dla prawidłowego rozwoju dziecka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie dla rodziców niewydolnych wychowawczo różnych form pomocy, mających na celu wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, • Organizowanie dla rodziców spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu, • Prowadzenie akcji upowszechniających i poprawiających dostęp do poradnictwa rodzinnego i terapii, • Prowadzenie działań zmierzających do podnoszenia wiedzy rodziców z zakresu rozwiązywania problemów społecznych oraz zapobiegania patologiom, • Informowanie na stronach internetowych gminy o zrealizowanych oraz planowanych przedsięwzięciach z zakresu pracy z rodziną.
<p>3.4. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych, dotkniętych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza rodziny, w szczególności

<p>problemem alkoholizmu i przemocy domowej.</p>	<p>sytuacji dzieci w rodzinie dysfunkcyjnej, zwłaszcza zdrowotnej, emocjonalnej, wychowawczej oraz realizowania obowiązku szkolnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informowanie członków rodziny dotkniętych przemocą domową o przysługujących im prawach, • Zapewnienie ofiarom przemocy domowej bezpieczeństwa, • Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długosiodle oraz innymi służbami statutowo zajmującymi się problemami uzależnień w rodzinach, • Zapewnienie ofiarom przemocy domowej możliwości korzystania z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego, • Umożliwienie członkom rodziny uczestnictwa w spotkaniach indywidualnych, rodzinnych i grupowych z psychologiem bądź terapeutą, • Współpraca z podmiotami zajmującymi się organizacją wyjazdów wakacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, • Udzielanie pomocy finansowej członkom rodzin dysfunkcyjnych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, • Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, • Pozyskiwanie środków na bezpłatne korzystanie przez rodziny dysfunkcyjne z pomocy psychologicznej i prawnej, • Edukacja osób dotkniętych przemocą domową w zakresie ochrony podstawowych praw człowieka, • Pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży będących świadkami/ ofiarami przemocy domowej, • Monitorowanie sytuacji szkolnej dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub przemoc,
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Współdziałal w kampanii „Niebieski Tydzień”.
3.5. Rozwój zastępczych form opieki nad dzieckiem.	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie akcji informacyjnej o formach rodzicielstwa zastępczego poprzez rozprowadzanie ulotek informacyjnych, zamieszczanie artykułów prasowych i informacji na stronach internetowych Urzędu Gminy, • Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa specjalistycznego w zależności od potrzeb, • Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych oraz w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi.
3.6. Współpraca w organizowaniu pomocy osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielnianym wychowankom poprzez objęcie ich pomocą finansową, pedagogiczną, psychologiczną, prawną, pracą socjalną i doradztwem zawodowym. • Wspieranie usamodzielnianych wychowanków w aktywnym poszukiwaniu pracy zarobkowej, • Realizacja programów mających na celu pomoc w podnoszeniu poczucia własnej wartości, rozwijaniu motywacji do nauki i poszukiwaniu własnej ścieżki rozwoju wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
3.7. Organizowanie pomocy rodzinom zastępczym.	<ul style="list-style-type: none"> • Praca z rodzina biologiczna dziecka przebywającego w placówce lub rodzinie zastępczej na rzecz jego powrotu do środowiska rodzinnego, • Pomoc w konkretnych działaniach zmierzających do profesjonalnego pełnienia funkcji rodziców zastępczych, wczesnego diagnozowania sytuacji dziecka, • Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, • Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej,

	<ul style="list-style-type: none"> • Współfinansowanie pobytu dziecka w Rodzinnym Domu Dziecka, • Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, • Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, • Organizowanie spotkań o charakterze integracyjnym rodzin zastępczych i biologicznych, • Zapewnienie rodzinie biologicznej pomocy, jeśli zaistnieje taka potrzeba, • Finansowanie kosztów pomocy rodziny wspierającej, • Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin wspierających,
<p>3.8. Wspieranie rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udostępnianie rodzinom, w których występuje problem niepełnosprawności wiedzy o prawach osób niepełnosprawnych , ze szczególnym uwzględnieniem rehabilitacji społecznej i zawodowej, • Stworzenie warunków dla dzieci niepełnosprawnych, w tym dzieci z zaburzeniami psychicznymi warunków do integracji w środowisku lokalnym, w tym korzystanie z zajęć terapeutycznych, • Zwiększanie aktywności rodzin posiadających dzieci niepełnosprawne w życiu publicznym oraz wzmocnienie integracji społecznej, • Umożliwienie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w imprezach kulturalnych, pomoc w organizowaniu wystaw i prezentacji twórczości osób niepełnosprawnych , promocji talentów, a także organizowanie imprez integracyjnych, • Świadczenie na rzecz rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi pracy socjalnej, w szczególności motywowanie ich do aktywności, • Udzielanie pomocy finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach rodzinnych, • Wspieranie programów, które sprzyjają

	<p>nabywaniu postawy tolerancji wobec odmienności psychofizycznych i umysłowych ludzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących dzieci i młodzież niepełnosprawną do samodzielnego, niezależnego życia.
<p>3.9. Współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinom z dziećmi przeżywającymi problemy, trudności bądź kryzys.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie, • Współpraca z Wielofunkcyjną Placówką Opiekuńczo- Wychowawczą w Dębinkach, • Utworzenie i finansowanie placówki wsparcia dziennego, • Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wyszkanie. • Współpraca z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Wyszkanie.
<p>3.10. Pomoc samotnym rodzicom oraz rodzinom wielodzietnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie samotnym rodzicom i wielodzietnym rodzinom wsparcia finansowego oraz w formie pracy socjalnej na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o świadczeniach rodzinnych. • Stworzenie lepszego dostępu do poradnictwa prawnego i psychologicznego, • Organizowanie działań aktywizacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży, w szczególności w okresie wakacji, • Wprowadzenie pomocy asystenta rodziny w przypadku wystąpienia trudności w wykonywaniu przez rodziny funkcji opiekuńczo – wychowawczych, • Podejmowanie działań przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych w rodzinie, • Prowadzenie programów profilaktycznych na rzecz samotnych rodziców oraz rodzin wielodzietnych propagujących zdrowy styl życia, • Promocja programów profilaktyczno-edukacyjnych wspierających rodziny

	<p>w rozwiązywaniu problemów związanych z wypełnianiem przez nich funkcji rodzicielskich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach kształtujących umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy, wykorzystując własne zasoby.
--	--

4. Beneficjenci Programu.

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin biologicznych i zastępczych oraz wychowujących się w nich dzieci.

Adresaci Programu:

1. rodziny biologiczne,
2. dzieci i młodzież,
3. rodziny zastępcze,
4. placówki wsparcia dziennego,
5. placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze,
6. usamodzielnieni wychowankowie z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
7. rodziny wspierające,
8. osoby pracujące z rodziną i dzieckiem (m.in. pracownik socjalny, asystent rodziny).

5. Dyrektywy oddziaływania wobec rodzin.

W przypadku wystąpienia w rodzinie sytuacji trudnych, rozwiązanie których przekracza możliwości samej rodziny, koniecznym jest podjęcie interwencji przez instytucje publiczne. Podejmując interwencję, zwłaszcza w przypadku zagrożenia dobra dziecka, należy kierować się następującymi zasadami, zawartymi zarówno w Konstytucji RP, jak i Konwencji Praw Dziecka:

1. zasada dobra dziecka, w tym respektowania podmiotowości dziecka,
2. zasada równości (powszechności) – troska o ochronę praw każdego dziecka,
3. zasada autonomii rodziny : poszanowanie praw, odpowiedzialności i obowiązków rodziny- bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny,
4. zasada prymatu rodziny w wychowywaniu dziecka i równouprawnieniu małżonków w ich wzajemnych relacjach i wobec dzieci,
5. zasada pomocniczości :wspomaganie i wspieranie, a nie wyręczenie rodziny.

Wobec powyższego należy wprowadzić następujące dyrektywy oddziaływania względem rodzin, w których występują trudności w wykonywaniu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

1. bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny,

2. w przypadku konieczności ingerencji, przede wszystkim chronić dobro dziecka,
3. w przypadku umieszczenia dziecka poza rodziną, głównym celem powinno być podjęcie działań umożliwiających jak najszybszy powrót dziecka do rodziny biologicznej,
4. dzieci pozostające poza rodziną powinny być umieszczane w pierwszej kolejności w rodzinnych formach pieczy zastępczej,
5. dzieci przebywające poza rodziną powinny mieć umożliwiony kontakt z rodziną biologiczną,
6. umieszczenie dziecka w trwałym środowisku pieczy zastępczej powinno następować tylko w przypadku, gdy postawa rodziny wyklucza powrót do niej dziecka.

6. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Oczekiwane efekty z zakresu pracy z rodziną oraz z zakresu organizacji pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej i edukacyjnej przedstawiają się następująco:

1. rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego,
2. wzrost świadomości społeczeństwa w sprawach sprawowania pieczy zastępczej,
3. stworzenie ogólnodostępnej bazy informacji o instytucjach, placówkach i organizacjach non-profit, działających na rzecz dziecka i rodziny,
4. rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny,
5. uzyskanie przez rodziny zagrożone kryzysem bądź znajdujące się w sytuacji kryzysowej pomocy w rozwiązywaniu problemów,
6. zminimalizowanie skutków dysfunkcjonalności i patologii w rodzinach,
7. odbudowanie właściwych relacji i więzi rodzinnych,
8. zapobieganie niedostosowaniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
9. ograniczenie czasu pobytu dziecka poza rodziną biologiczną,
10. wzrost poczucia bezpieczeństwa ofiar przemocy domowej,
11. lepsze przygotowanie dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, nabycie i wykształcenie odpowiednich umiejętności radzenia sobie w dorosłym życiu.
12. poszerzenie katalogu usług GOPS w Długosiodle, skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych dysfunkcją.
13. wspieranie i rozwój instytucjonalnych form pomocy dzieciom i rodzinie, szczególnie placówek wsparcia dziennego.

7. Realizatorzy Programu i instytucje wspierające.

Głównym realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle, działający we współpracy z Urzędem Gminy w Długosiodle, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długosiodle, Gminnym Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wyszkanie, Posterunkiem Policji w Długosiodle, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy w Rodzinie w Długosiodle, placówkami oświatowymi, Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Wyszkanie, związkami wyznaniowymi z terenu gminy Długosiodle, organizacjami pozarządowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie, kuratorami sądowymi i społecznymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

8. Źródła finansowania Programu.

Źródłem finansowania Programu jest budżet Gminy Długosiodło, w tym środki przeznaczane na realizację zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle, środki przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz środki finansowe pozyskiwane z funduszy zewnętrznych :programów rządowych, pozarządowych, programów celowych. Zgodnie z art.197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej do 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania. w przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70% wydatków.

9. Ewaluacja i monitoring Programu.

System ewaluacji Programu będzie polegał na zbieraniu danych w celu poznania dynamiki zjawisk będących jego przedmiotem. Osobą odpowiedzialną za dokonanie ewaluacji będzie kierownik GOPS w Długosiodle , którego zadaniem będzie bieżąca ocena realizacji Programu, monitoring oraz proponowanie zmian i aktualizacja założeń i celów, stosownie do pojawiających się potrzeb. Trzyletni Program Wspierania Rodziny w Gminie Długosiodło będzie podlegał ewaluacji na przestrzeni kolejnych lat. W ramach ewaluacji będzie prowadzony monitoring, ukierunkowany przede wszystkim na diagnozę społeczną, zbieranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

10. Uwagi końcowe.

Podstawowym założeniem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Długosiodło na lata 2012 - 2014” jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji. Realizowane w ramach Programu działania koncentrować będą się nie tylko na pomocy dziecku, ale na całej rodzinie, także w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, aby jak najszybciej odzyskała ona zdolność do wypełniania pożądaných funkcji opiekuńczych.

Szczególnie ważnymi i oczekiwanymi rezultatami niniejszego Programu będzie poprawa relacji rodzinnych i funkcjonowania rodziny w społeczeństwie, zmiana systemu wartości i norm u poszczególnych jej członków. Poza tym oczekuje się wzmocnienia roli i pozycji rodziny, co pozwoli na ograniczenie skali umieszczanie dzieci w systemie pieczy zastępczej.

Konieczność opracowania Programu i jego realizacja wynika nie tylko z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ale jest również odniesieniem do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencji Praw Dziecka, z których wynika, iż to rodzina ma prawo do opieki i wychowywania dziecka, na nich spoczywa główna odpowiedzialność za dziecko, a państwo ma obowiązek to prawo respektować. Nie mniej jednak instytucje publiczne są zobligowane do podejmowania niezbędnych kroków w celu wspomaganie rodziny wypełnianiu tych funkcji, w tym do tworzenia systemu wspierania rodziny.

Realizacja Programu obejmuje okres trzech lat. Efekty będą zależeć od koordynacji działań wszystkich podmiotów zaangażowanych na rzecz dzieci i rodzin, a także od posiadanych środków przeznaczanych na realizację Programu.